

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2017 M. KOVO 1 D. NUTARIMO NR. 149 „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO**

**PROJEKTO (toliau – Projektas)
(TAP-20-1131; TAIS Nr.: 20-8033(2))**

2020-06-19 Nr. NV-1713

Vilnius

Projekto rengėjas: Žemės ūkio ministerija (toliau – ŽŪM).

Projekto tikslas: nustatyti valstybės paramą studentams, pasirinkusiems studijuoti su veikla žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose susijusių studijų kryptių grupių studijų programas.

Dabartinė situacija. Pagal ŽŪM atliktus prognostinius tyrimus, 2021-2024 m. žemės ūkio sektoriui vidutiniškai kasmet reikės 1846 specialistų ir kvalifikuotų darbininkų, tame tarpe universitetinio lygmens bakalauro 470, magistrų – 210. Vytauto Didžiojo universiteto Žemės ūkio akademijos (toliau - VDU ŽŪA) pateikti 2018-2019 metų priėmimo į minėtas studijų programas duomenys rodo, kad poreikis atliepiamas tik 10-13 proc. VDU ŽŪA pateiktais duomenimis universitetinio lygmens miškininkystės specialistų poreikis kasmet yra vidutiniškai 60-80 žmonių, tuo tarpu į studijų programą 2018-2019 metais buvo priimti 27 studentai.

2014-2016 m. į valstybės nefinansuojamas studijų vietas VDU ŽŪA ir Lietuvos sveikatos mokslų universitete įstojusiems agronomijos, žemėtvarkos, gyvulininkystės technologijų ir kitų aktualių studijų programų studentams ŽŪM moka 90 proc. studijų kainos. 2020 m. padidinus valstybės finansuojamų pirmosios pakopos studijų vietų skaičių, tokios paramos teikimas nebetenka prasmės.

Projekto esmė. Projektu siūloma nustatyti tikslinių skatinamųjų stipendijų skyrimą studentams, studijuojantiems žemės ūkio ir miškų sektoriams aktualiausiose studijų programose. Siūloma, kad:

- Stipendijos būtų skiriamos pirmo kurso studentams.
- Stipendijų dydžius ir jų skaičių kasmet nustatytų žemės ūkio ir aplinkos ministrai.
- Stipendijos būtų mokamos iš ŽŪM ir Aplinkos ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų. Lėšos būtų skiriamos aukštosioms mokykloms.
- Aukštosios mokyklos savo nustatyta tvarka pagal studijų rezultatus atrinktų geriausius studentus.

ŽŪM numato, kad 2020 m. I pakopos pirmo kurso studentams skatinamųjų stipendijų dydis bus 200 eurų, stipendijos būtų mokamos 130 studentų. Šiam tikslui būtų naudojamos 2020 m. ŽŪM skirtos biudžeto asignavimų lėšos.

Aplinkos ministerija šiais metais planuoja užsakyti tyrimą, kurio metu būtų parengta miškų ūkio sektoriaus ypatumus atitinkanti specialistų poreikio nustatymo metodika, pagal ją būtų atlikta specialistų pasiūlos ir paklausos analizė bei nustatytas studentų priėmimo poreikis 2021-2024 metams. Tikslines stipendijas ministerija planuoja skirti tik turėdama pagrįstą informaciją.

Numatoma nauda: patvirtinus Projektą būtų sudarytos palankesnės finansinės sąlygos su veikla žemės ūkio sektoriuje susijusių studijų programų studentams. Tikėtina, kad tai paskatintų būsimus studentus rinktis studijas šiose studijų programose.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos neįgyvendina, tačiau susijęs su programos 128.7 punkte išreikštu siekiu tobulinti studentams teikiamos socialinės paramos ir stipendijų sistemą.

Derinimas: Projektas derintas su Aplinkos (be pastabų), Finansų (pastabų nepateikė), Teisingumo (atsižvelgta iš dalies, parengta derinimo pažyma), Švietimo, mokslo ir sporto ministerijomis (parengta derinimo pažyma), Lietuvos universitetų rektorių konferencija (pastabų nepateikė), Lietuvos kolegijų direktorių konferencija (be pastabų).

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlytume svarstyti *tarpinstituciniame pasitarime* ir, esant poreikiui, koreguoti Projektą pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus. Taip pat prašytume įvertinti toliau išsakytus pastebėjimus:

- Kyla klausimas, ar stipendijų skyrimas tik pirmo kurso studentams leis pasiekti esminį Projekto tikslą – paskatinti būsimus studentus rinktis studijas numatytose studijų programose. Abejotinas derinimo pažymoje pateiktas argumentas, kad vėlesniuose kursuose studentai gali pretenduoti į kitas verslo skiriamas tikslines skatinamąsias stipendijas, nes tai studentams neužtikrina stabilumo.
- Vyriausybės nutarimu stipendijos yra numatomos tiek pirmosios pakopos, tiek ir antrosios pakopos studentams. Taigi, nutarimas suponuoja, kad stipendijos turėtų būti skiriamos ir magistrantūros lygmens pirmojo kurso studentams. Tuo tarpu lydraštyje minima, kad 2020 m. stipendijos bus skiriamos tik bakalauro lygmens pirmojo kurso studentams. Prašytume patikslinti informaciją.
- Iš pateiktos informacijos nėra aišku, ar stipendijos bus skiriamos ir kolegijose studijuojantiems studentams. Nėra pateikta informacija apie kolegijas baigusią specialistų poreikį ir pasiūlą.
- Prašytume iš naujo įvertinti Teisingumo ministerijos pateiktas 1 ir 2 pastabas dėl Vyriausybės įgaliojimų paramos studentams klausimais bei aiškių ir konkrečių stipendijoms skiriamų lėšų apskaičiavimo kriterijų.

Atkreiptinas dėmesys, kad VŠĮ Vyriausybės strateginės analizės centras STRATA įgyvendina projektą, kuris skirtas parengti švietimo pasiūlos analizės, vertinimo ir planavimo metodiką. Dėl koronaviruso pandemijos išaugus STRATA analitikų darbo krūviui projekto įgyvendinimo terminas yra atidėtas, tačiau planuojama jį baigti iki 2020-08-31. Siūlytina Aplinkos ministerijai naudotis šia metodika, atliekant specialistų pasiūlos ir paklausos analizę ir sprendžiant dėl tikslinių stipendijų skyrimo.

Socialinės politikos grupės patarėja

Nijolė Putrienė

tel. 8 706 63985, el. p. nijole.putriene@lrvt.lt